



TUUNTJE

voedseltuin Westerkwartier

JAARVERSLAG 2020



**STICHTING TUUNTJE, VOEDSELTUIN WESTERKWARTIER
HET BESTUUR
OPENDE, mei 2021**



Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2020. Een jaar waarin ook de organisatie Tuuntje werd geconfronteerd met het Coronavirus waardoor het bestuur en de begeleiders Appie en Willem hun doelen voor de organisatie moesten bijstellen. Plotseling kwamen de gemaakte plannen tot een stilstand of moest er geïmproviseerd worden. Mensen met hun plekje op Tuuntje mochten plotseling niet meer komen wat hun dagelijks leven soms behoorlijk op de kop heeft gezet. Tijdens de periode van Covid hebben Appie en Willem contact gehouden met de mensen die Tuuntje mede maken tot wat het is en heeft het bestuur contact gehouden met gemeente en andere actoren rondom Tuuntje. Die inzet heeft erin geresulteerd dat, kijkend naar de omstandigheden, terug kan worden gekeken naar toch een aardig goed jaar. Zo zijn we als organisatie en medewerkers bespaard gebleven van grote ziekteproblemen of erger als het gaat om Covid.

Ook in 2020 is er structureel overleg geweest met de gemeente Westerkwartier en door de Corona gingen bijeenkomsten van het Armoedepact niet door.

Er is contact gelegd met de nieuwe voorzitter van de Voedselbank Groningen en dat heeft geresulteerd in een goede samenwerking. Van de kant van de voedselbanken is er veel vraag naar gezonde en verse groenten en kon het aanbod de vraag niet bijbenen. Er zijn dan ook afspraken gemaakt om in 2021 meer groente te gaan verbouwen. Ook in 2020 was er vanuit Tuuntje sprake van en stabiele aanvoer van gezonde groenten naar het distributiecentrum in de stad Groningen.

Er is ondanks de situatie rondom Corona verder gewerkt aan het actieplan zoals in 2019 is vastgelegd. Zo is de stap om te komen tot een ANBI status verder gezet.

Veel dank zijn wij verschuldigd aan de gemeente en de mensen en instellingen die Tuuntje op wat voor manier dan ook gesteund hebben.

Met een goed vooruitzicht dat Covid beheersbaar wordt hopen we ook in 2021 er een goed en gezond jaar van te maken.

Geert de Jong

Voorzitter

Inleiding

Tuuntje is een voedseltuin van ruim 1.5 ha groot: 1 ha voor de groenteteelt in de volle grond en 0.5 ha kassenteelt voor groenten en fruit. Twee (part time) professionele krachten zijn aangesteld voor de teelt, begeleiding en coördinatie om met behulp van vele vrijwillige medewerkers, veelal mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, verse groenten te leveren aan alle voedselbanken in de provincie.

Via de Voedselbanken in de provincie Groningen voorziet Tuuntje een groot aantal mensen/gezinnen van de broodnodige gezonde en verse groenten. Het aantal personen dat gebruik maakt van de Voedselbanken in Groningen neemt nog jaarlijks toe. De vraag naar verse groenten stijgt navenant.

Met dit verslag willen we u op de hoogte brengen van de activiteiten van het afgelopen jaar 2020.

Missie en doelstelling

Ons staat voor ogen een samen redzame samenleving te bevorderen en daarmee een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de regio. Meetellen en meedoen ongeacht identiteit en cultuur.

De Stichting stelt zich als doel het versterken van de sociale cohesie en de kracht van de samenleving (burgerparticipatie) en door onder meer het verlichten van de armoede te bevorderen en sociale uitsluiting te verminderen.

De Stichting geeft vorm aan deze missie en doelstelling door met name via inzet van mensen met (tijdelijke) afstand tot de arbeidsmarkt en andere vrijwilligers vers geteelde groenten en fruit te produceren voor de voedselbanken.

Bedrijfsvoering

Tuuntje kende een stoeve start in 2020. Het Coronavirus heeft veel impact gehad op de werkzaamheden én de medewerkers van Tuuntje. Tijdens de start van het groeiseizoen is met minimale bezetting gewerkt vanwege de landelijk beperkende maatregelen. 'Kwetsbare' medewerkers werd geadviseerd thuis te blijven. Per dag werd gewerkt met een minimale bezetting om de 1.5 m afstand te kunnen waarborgen. In de zomermaanden was er tijdelijk enige verruiming van de maatregelen en konden (en wilden) de medewerkers weer volop ingezet worden voor de productie. Gelukkig konden we de medewerkers weer enig houvast geven en zo hun gevoel van sociaal isolement, wat bij sommigen erg zwaar drukte, te verzachten.

Voor de begeleiding was dit wel een beproeving van hun improvisatietalent. De levering van verse producten heeft evenwel het hele jaar door plaats kunnen vinden.

Tuuntje in beeld als werkplek

Door omstandigheden komen sommige mensen (tijdelijk) moeilijk mee in onze maatschappij, maar willen ze wel degelijk deel uitmaken van die maatschappij en daaraan hun bijdrage leveren. Met Tuuntje willen we juist die mensen aanmoedigen om (onder begeleiding) weer het beste in hun zelf naar boven te halen en tegelijkertijd een bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Werken aan naamsbekendheid, netwerken en promoten van Tuuntje als werkplek voor vrijwilligers blijft een van de speerpunten van Tuuntje. Vanwege Corona verliepen de meeste contacten afgelopen jaar telefonisch of per email. Rondleidingen op Tuuntje waren minimaal en beperkt tot kleine gezelschappen. Met diverse organisaties zijn contacten gelegd om de mogelijkheden voor plaatsing van vrijwilligers op Tuuntje te bespreken, met als resultaat dat ze binnen hun klantenbestand bij geschikte kandidaten zullen verwijzen naar Tuuntje.

Tuuntje is in 2020 officieel aangemerkt als werk-leer bedrijf. Twee jonge mannen zijn vanaf augustus gestart met hun traject op Tuuntje.

Begeleiding en coördinatie

Twee parttime begeleiders / coördinatoren zorgen voor het goed reilen en zeilen van Tuuntje. Planning, promotie, opstellen teeltplannen en het onderhouden van contacten met nieuwe- en betrokken organisaties zijn naast de persoonlijke begeleiding van vrijwilligers regelmatig voorkomende werkzaamheden.

Nieuwe vrijwilligers worden altijd ontvangen met een kennismakingsgesprek of intake. Sommige hebben een begeleider vanuit een zorgtraject. In dat geval komt die begeleider standaard mee bij de kennismaking. Meestal bieden we na een kennismakingsgesprek aan om alvast direct even mee te draaien. Onze ervaring is dat het voor die mensen vaak drempelverlagend werkt om de volgende keer alleen te durven komen.

Bij de begeleiding bieden we maatwerk, afgestemd op de mogelijkheden van de vrijwilligers. Mensen die 'slecht' ter been zijn werken bijvoorbeeld in de kassen en bij de kweektafels waar egale

verharding is. Anderen worden ook ingezet in het open veld. De een doet graag routineklussen, de ander wil graag allround werken en zoveel mogelijk teeltkennis opdoen.

De ene vrijwilliger vraagt meer begeleiding (toezicht) dan de ander. Begeleiders werken daarom volledig mee bij de uitvoering, want naast een fijne werkplek streven we ook naar een goede teeltopbrengst. Het zou jammer zijn dat bij het onkruid wieden de bonen weg geschoffeld worden in plaats van het onkruid, of dat er tomaten worden geplukt terwijl de opdracht was om paprika's te oogsten.

De uren inzet voor Tuuntje is, afhankelijk van de wens en mogelijkheden, per vrijwilliger verschillend. Dit varieert van één dagdeel tot acht dagdelen per week. Dit betekent voor de bezetting dat de samenstelling van de werkploeg per dag verschillend is.

Voor de begeleiders vraagt bovenstaande flexibiliteit, improvisatie en creativiteit. Ook de weersomstandigheden noodzaken regelmatig tot bijstelling van de planning.

Al met al is de begeleiding intensief, maar de onderlinge goede sfeer op Tuuntje en de saamhorigheid geven veel voldoening.

Vrijwilligers

Het aantal vaste vrijwillige medewerkers beweegt rond de twintig. Daarnaast is er een pool van oproepkrachten, mensen die tijdens drukke werkzaamheden een handje willen helpen.

Deze zomer is één medewerker doorgestroomd naar een (tijdelijke) betaalde baan. Twee medewerkers zijn afgezwaaid na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Helaas is ook een van de vaste vrijwilligers in het najaar overleden.

Nieuwe vrijwilligers worden aangedragen door de gemeenten en welzijns- en zorginstellingen. Enkelens melden zich naar aanleiding van media aandacht voor Tuuntje of via mond tot mond 'reclame'.

Vanuit diverse middelbare scholen zijn we benaderd om maatschappelijke stages voor leerlingen te faciliteren. Helaas heeft Corona roet in het eten gegooid.

Productie

Een voedseltuin is voor de productie deels afhankelijk van klimatologische omstandigheden. Het voorjaar en de zomer was relatief droog en warm. Niet ideaal voor de groenteproductie.

Toch kon jaarrond vrijwel wekelijks groente geoogst en geleverd worden. In het vroege voorjaar en late najaar bestaat de oogst vooral uit spruitkool en boerenkool van de volle grond. Ook spinazie uit de kas kan al vroeg geleverd worden. Daarna volgen al gauw diverse soorten sla, andijvie, paksoi.

In de zomer neemt de variatie aan groenten toe omdat ook de meeste latere gewassen oogstrijp worden: pepers, tomaten, paprika's, chinese kool, komkommers, sperziebonen, aardbeien, rode biet, wortels en snijbiet.

In totaal zijn er dit jaar ruim 2000 kratten met een variatie aan groenten vanuit Tuuntje, via het verdeelcentrum van de voedselbanken in Stad, aan de diverse voedselbanken geleverd (zie bijlage 1: geleverde producten).

Extra vermeldenswaardig is de inzet en betrokkenheid van onze vrijwilligers. In de warme en droge zomermaanden is met een weekenddienst gedraaid om verdrogen van de groenten te voorkomen. In het weekend water geven en de sproei-installatie bedienen is zodoende een gezamenlijke verantwoordelijkheid geworden.

De voedselbanken geven voortdurend te kennen dat ze erg blij zijn met de grote leveranties van Tuuntje omdat er een blijvend gebrek is aan verse groenten bij de uitgifte van voedselpakketten. In 2020 is het aantal cliënten van de voedselbanken toegenomen (Corona effect) en tegelijkertijd zijn de productleveranties van supermarkten (maatregelen om voedselverspilling tegen te gaan) afgenomen. Het belang van Tuuntje als groenteleverancier is voor de gezamenlijke voedselbanken heel veel groter geworden.

Samenvattend

Tuuntje blijft zich inzetten voor een samen redzame samenleving. Met tal van mensen wordt hieraan hard gewerkt: levering van verse biologische groenten, volop contacten om vrijwilligers en zij die te maken hebben met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten, veel netwerkactiviteiten en naamsbekendheid.

Voor ons alle reden om door te gaan en met vertrouwen en onverminderd enthousiasme de komende jaren tegemoet te zien.



Van stek naar oogstproduct



De oogst op weg naar de Voedselbank



De vollegrondteelt

Bijlage 1: overzicht geleverde producten:

Wekelijks worden er op woensdag verse groenten geleverd aan de Voedselbanken.
Hieronder het overzicht van geteelde en geleverde producten 2020:

- spinazie
- diverse soorten sla
- andijvie
- paksoi
- aardbeien
- koolrabi
- komkommers
- pepers en paprika's
- sperziebonen.
- spekbonen
- snijbonen
- bruine bonen
- droogbonen
- snijbiet
- gele courgettes
- groene courgettes
- spruitkool
- prei
- aardappelen
- tomaten
- chinese kool
- rode biet
- wortelen
- boerenkool
- radijs
- diverse keukenkruiden